

bet sayıdır... temel sorunlar İranda, Rusya'dan Avusturya'dan ve sonraları Fransa ve İngiltere'den kaynaklanıyordu. Yunanistan Türkiye tarihine biraz Balkan Savayı'nda ve önemli bir bölümlerinde kavay'da girmiştir. Bu özel nedenler Yunanistan'ın tarihinde Türkiye, Türkiye'nin tarihinde Yunanistan'dan daha önemli bir yer kaplar. Aynı özellik sorunlardır.

Burada temel benzerliğin üstünde duracağız. Komşu ulusa karşı yürütülen «karşı» tutum, bazen açığa ve gerekçe, haksız bir biçimde basen niyetine ve daylayı yoldan olmaktadır. Bazen de bazı konulara hiç değinilmeyen ya da komşu ulusa için çok önemli olan bir olay, örneğin ulusal bağnazlık savayını küçük sayarak aynı amaçla, yani «karşı» tutuma varılmaktadır. Şimdi birkaç örnek verelim, hep ilkökul kitaplarından.

En başta «biz üstün»e analiz gelmektedir. Yunanistan'da şöyle: «Yunanlı ulusu yakışıklı olarak 4000 yıldır tarih sahnesindedir... Atina merkez olmak üzere... yaratılan uygarlık tüm dünya tarafından hayranlıkla karşılanmıştır... Bu uygarlık daha sonra Büyük İskender Asya'nın derinliklerine götürmüştür... (sonra) bu uygarlık Avrupa'ya geçmiş ve bugünkü dünya uygarlığının temelini oluşturmuştur... Bizans devrinde, uygarlığın ve Hıristiyanlığın kurtuluşu için harcanan emekler karşı sayılmamıştır... Sonunda II. Mehmet bu ünlü ve yüzyürlü şehrimiz olan tarihi şehre son verince, Yunanlı bilginler Yunanlı uygarlığını Batı'ya götürmüşler ve Rönesans'a yardım etmişlerdir.» (Y3, sayfa 186-7). (7)

(7) Bu bölümde en çok kullanılan ve alıntılar yapılmış kitaplar şunlardır: Sosyal Bilimler - 4. sınıf. Yazarlar: F. Sını, T. Anıl ve N. Akş. Sosyal Bilimler - 4. sınıf. Yazarlar: F. Sını, T. Anıl ve N. Akş.

Bu soluk sudağı sürdürülen bir yarıştı! Ulusların eşitliğini yadsayan bir bütün görünme çabasıdır. Yunanlılar dünyamın tüm uygarlıklarını kendilerinin doğduğu ileri sürmektedirler. Türkler ise Mezopotamya ve Ege (yani eski Yunan) uygarlığını en ilkökul kitaplarında, Ateşin yarışı kazandıktan ilkökul kitaplarında gelmez de lakımlıkta, karşı taraf «taşlı»lanmaktadır».

Yunan kitaplarında Türkler için şöyle denmektedir: «Bizans'ın zor durum gelince halk toplulukları İleri Macarlar ve Popenler'di, Türkler gibi bunlar da Büyük Savaş'ta» (Y2, s. 116). «Türkler sanırlarındırlar, (7) «Kıralı Konstantin çocukta Konstantinopolis'i savunmaya hazırlandı, ama Termopolis'deki Leonidas gibi o da barbarların elinde öldürüldü» denmektedir. II. Mehmet, derinleşti aracılarıyla Türk erleri İnanatimlili ve ingiltereleri karşı, bu dünyada ve gelecekte yaşamada zenginler için kutsalın verdi. Batı'da olduğu gibi Cennet'te peygamberleriyle karşılaşacaklarını söyledi. Yaşayınlar ise bu gün süreye kendiliğinden «özellikleridir. Kezeli alınıldığı devlet ve korku izledi: Kalliam, yağma, tutanak alınlar, yitkim ve başka barbarlıklar yü ahi.» (Y2, s. 187). Aynı könekte Türkiye'de çocuklar zamanı okuyuyor. «Türkiye tarihini aldığı zaman İsa, şehirden hiç kimseye ve kimse için malına dokunmadı.» (Y2, s. 19).

Türkiye kitaplarında Yunanlılar için şunları okuyoruz: «İsa'tan önce 1200 yıllarında bir takım barbar kabileler, bugünkü Yunanistan'ın girmişlerdir. Bunlar gerçekleri yerleri çok yamışlar, ele geçirdiler!»

(8) Yazıldığı İçine (Kıtalık Çözümü) - 6. sınıf. Yazar: A. Kızılcık, s. 8. Türk kitaplarında Macarlar ve Popenler Türkler, (Y2, s. 40).

barbar karakterinin kanıtı olarak verilmektedir; her ulus için geçerli olan bir gerekçe ya da ilkökulün ye ni bir tarihli olay oluşu- «bizim için değil yalnız komşu ulusa için vurgulanmakta ve uygulanmaktadır; bütün halklara ortak geleceğimizi insanlık uygarlığı Asya'dır, Türkiye'de ya da Yunanlılar'ın mal edilmek istenmektedir. Bundan dolayı bu tarih kitaplarında «yanlışlanam şu yasa doğrudur. Günlük etiklik (teşeyce) bir tutum uygulanamaz. Bütünü yansıtır. Çocuklar için tarih yazılır, bazen herhangi bir bakışta göre hoş görülmeyecek bir ayrıntı varmaktadır. Yunanca kitaplar Osmanlı'dan söz ederken şöyle diyor: «Yabancı ve uygarlıktan yoksun olan o zamanın Türkleri her gerçekleri vere yitkim uğrayan Yunanlılar'ın halkı hiçbir hak tanımayordu... Türkler seylanca bir düşüncelere öğreç devirine yitkimli buldular, bir Türk tarihini 15 yaşlarında Yunanlı çocuklarını... acımasızca kapıp alıyordu.» (Y2, s. 8-9). Türk kitapları da çocukları çocukları söz etmektedir: «Yunanlılar, kadavkaları çocukları da aynı masuz öldürüleceklerini daha o zaman (1821 de HM) götürmüşlerdir.» (Y2, s. 64).

Bunları okuyan çocukların komşu ulusa karşı sevgi ve saygı beslemesi beklenemez. Bütün yazılanlar yunanca o «kokunup» komşunun adını duyduklarında içlerinde bir okuntı duyuracak ve nedensiz çok kez bilemeyeceklerdir bile. Hep sanacaklar ki, duydukları öfke ve kızılgınlık gasterlerini yandıgı «son» olaylardan kaynaklanmaktadır. Oysa çoğu «son» olayları hep ileride de tasdikları ve tasyacakları ve ilkökul sıralarında edindikleri ötekiler- imgeleler, peşin yargılarına değerdirmektedirler çok okudukları hiç bilemeyeceklerdir.

Ötekiler doğaltılabılır. «Yatanımızda halinle de tili-

tır. Viyana ya kadar giden Osmanlı ordusu Türk kitaplarına göre ya da o zamanın tüm bilinen dünyasına yunan eski Yunanlılar «Yunanlı kitapları göre» saldırgan ya da «ömürleri bir politika izlemişlerdir. Bakın nasıl bir yünlü, koyun bir güle anılmaktadırlar bu genleşme politikasın:

«Büyük İskender İrân'ı, Mısır'ı ele geçiren büyük bir fethat değil aynı zamanda uygarlık getiren büyük bir kimsedyi... Halklar tarafından sevilmek için dinlerine, gelenek ve göreneklerine saygı gösterdi» (Y1, s. 168). «II. Mehmet Türk Milleti'nin büyüktüğü, insanlık davasının en büyük örneğini verdi. Şehir halkını dinini, gelenek ve göreneklerini, işlerini eskisi gibi sürdürmelerini için verdi.» (Y2, s. 19).

Konu bu analıya göre bu savaylar güc kullanılarak genleşmeyi amaçlanmaktadır çok uygarlık ve hoşgörüldüğü yaymayı amaçlıyorlardı. Anda insanları öldürülmüşse de, değil olarak arılık bu kitapların dışınere biçini ne alıngın otalmısın» sorumluluk hep karşı taraftadır. Eski Yunanlılar kolokir karakterlerdir «büyük savaşın üstünde düşünmeleri gerekliyordu. En büyük zorluk o yereye daha önce yerleşmiş olan insanların tutumuydu. Bazen doğay davranışları bu insanları, bazen ise düşünce, (Yanl yurtlarını koruyarlardı) O zaman Yunanlılar'ın savaymaları gerekliyordu» (Y1, s. 43). «Mısır'da Kemal Berr Anlaşması'nı tanımadı. İyaycı etti. Yunanlılar'ın karşı savayıştı. O zaman Yunanistan silih zorluğu antlaşmaya uygulamaya mecbur oldu.» (Y3, s. 107, 168). «Bizans... İktisadında ve Türk toprakları arasında sıkıp kalması, Karadeniz Boğazı güli önemli bir geçit, yabancılara elinde bulaklanmaz.» (Y2, s. 19). «Osmanlı Devleti saldırgan değildi, Ancak komşu devletler, kendisi için tehlikeyi ilere girmiş-

Türk kitaplarında ise şöyle: «Orta Asya'da Türkler, güttikleri yerleri Eski Çağ'da bulunan yaygın halkın, Yeni Çağ'da Çakırtıya yükselttiler... Onlara ekip biçmeyi, kilden kapacak yaymayı, maldenlerden yararlanmayı öğettiler. Kendileri de bu yeni ülkelerde daha çok terletiler, büyük şehirler ve güçlü devletler kurular. Mezopotamya'da, Mısır'da, Anadolu'da, Suriye'de ve Ege Denizi çevresinde önemli medeniyet merkezi olarak meydana geldi... Orta Asya'da yapılan arkeolojik kazılar ve araştırmalar, dünyanın en eski medeniyetleri ile Yunanlı medeninin güttüğüleri ortaya çıkarmıştır.» (Y3, s. 25). Yunan kitaplarında göre Büyük İskender Asya'ya istatın uygarlığını götürmüştü, oysa... «karşı, ilk insanın yayayığı, büyük devletleri doğay yayıydığı yarıdır... Harutu, pasulayı, kılıbı, parçeleni, ipiği, çamdi ve güllük çamını, tabakını, yansı ilk olan Asya'da bulmuş ve yaymıştır. En kalışkan, en götü kö milletler için köta düşülmeyeceği komşu milletlere karşı tarih boyunca iyi davranıldı. Yardım isteyene koştuk.» (Y2, s. 163).

Sosyal Bilimler - 5. sınıf. Yazarlar: F. Sını, T. Anıl ve N. Akş. Milli Tarih - Otokul 1. Yazar: N. Akş. Bu yazın bunlara Y1, Y2, Y3 diyorlar. Yunanistan'da Eski Çağ'da Çakırtıya yükselttiler. Onlara ekip biçmeyi, kilden kapacak yaymayı, maldenlerden yararlanmayı öğettiler. Kendileri de bu yeni ülkelerde daha çok terletiler, büyük şehirler ve güçlü devletler kurular. Mezopotamya'da, Mısır'da, Anadolu'da, Suriye'de ve Ege Denizi çevresinde önemli medeniyet merkezi olarak meydana geldi... Orta Asya'da yapılan arkeolojik kazılar ve araştırmalar, dünyanın en eski medeniyetleri ile Yunanlı medeninin güttüğüleri ortaya çıkarmıştır.» (Y3, s. 25). Yunan kitaplarında göre Büyük İskender Asya'ya istatın uygarlığını götürmüştü, oysa... «karşı, ilk insanın yayayığı, büyük devletleri doğay yayıydığı yarıdır... Harutu, pasulayı, kılıbı, parçeleni, ipiği, çamdi ve güllük çamını, tabakını, yansı ilk olan Asya'da bulmuş ve yaymıştır. En kalışkan, en götü kö milletler için köta düşülmeyeceği komşu milletlere karşı tarih boyunca iyi davranıldı. Yardım isteyene koştuk.» (Y2, s. 163).

(9) Bu bölümde en çok kullanılan ve alıntılar yapılmış kitaplar şunlardır: Sosyal Bilimler - 4. sınıf. Yazarlar: F. Sını, T. Anıl ve N. Akş. Sosyal Bilimler - 4. sınıf. Yazarlar: F. Sını, T. Anıl ve N. Akş.

toprakların eskii ahalisini acımasızca öldürmüşlerdir. Romalılar, adı ve sanı olmaya bu kabileleri tuncu Grek denmişlerdir.» (Y1, s. 191). Zamanla «Aradından buraya göç etmiş bulunan kavimler», mezleğimşlerdir. Makedonyalılar, Romalılar, İskavlar ve Aravali'leri de karıştırmışlar. Böylece Greklerle bugünkü Yunan milletleri arasında, çillerinden ve kan genetiklerinden başka hiçbir ilişki kalmamıştır.» «Yunanlı Osmanlı İmparatorluğu'na saldırmış (1912-1913), bunun için imparatorluğun en zayıf zamanını seçmişler. Bu savay sırasında saldırganlar çok emilm yapmışlar. Türkleri insafsızca öldürmüşlerdir.» «Uzaktan dost elini değeri almıyacağına kadar, bu komşumuz karışında çok okutulan ve vıyanık olarak sorulmaya.» (Y2, s. 151-152). 1821 Yunan Devrimi'nde ise «Mora'da ve adalarda bulunan Türklerin çoğu öldürüldü (45-50 bin Türk)» (Y2, s. 144).

Bu şekilde yazılanların bir bölümü ise gerçekdir. (9) Ama böyle bir analıya yazılan bir tarih, gerçek olanı değil de genel fikirlede anlatılmaktadır, tarihi perspektifinden arınmış, nesnel kaynaklardan ayrılmış kopuk kopuk olaylara dönüştürülmüştür. Böyle bir «tarihi» emet doğmaya varmak değildir, belli bir ideoloji ile vermektedir. Tarih bu biçimde ele alındığında, doğrular yanlışlardan ayrılmamış olarak kalmamaktadır. Doğrular yanlış bir analıya pekiştirmek için kullanılmaktadır. Örneğin, yüzyıllarca önce son derece doğal bir şey olan savay sorunu kayın, bir ulusun «değiyene-

(10) Bu bölümde en çok kullanılan ve alıntılar yapılmış kitaplar şunlardır: Sosyal Bilimler - 4. sınıf. Yazarlar: F. Sını, T. Anıl ve N. Akş. Sosyal Bilimler - 4. sınıf. Yazarlar: F. Sını, T. Anıl ve N. Akş.

remişli. Yeni Rumlar Ege Bölgesi'nde ve Trabzon'da taşkınlıklar yapıyorlardı» (Y2, s. 82). İktisadi Savay'ın da «Yunan ordusu salılaş halkı, kadınları ve çocukları götümlü kırıpandan öldürüyordu, köyler ve şehirler yakılıp yaktıyordu» (Y2, s. 89). «Sıkı kalılar Türklerin canavarlığı ve Yunan ırkını yok etmeye amaç edindiklerini göstermiştir.» (Y2, s. 91). Anadolu boyunca «yıldızere Yunanlı halk Türkler tarafından doğandı.» (Y3, s. 188). Osmanlı döneminde «yasa (Türk) «renelinde boyun eğmişli. Türk maldenlerinde Yunanlı hakim buluyorlardı... Türkler okulları yasak etmişli.» (Y3, s. 11).

Bu kitapları yazanlar, biliyorlar, «ama bunları doğrudan doğruya söylemiyorlar» diyecektir. Hayır, böyle hem doğrudan tahrididir. Doğrusun bütünü söyletinde doğrudanlık söz edilebilir ancak. Çünkü Yunanistan Anadolu'da kuzeyinde bulunan Yunanistan'da Mustafa Kemal yanlısı aydınlar kurmuş dilyordur. (9) Hakim bulamayan yalın Ortodoksa saygı değildi, Mustafa'nın saygı da somutiyordu, eşitiyordu, hatta bazen Hıristiyanı alıncara. Ve bu doğrudan devamlı bir biçimde haas altı edilmekle Yunan ve Türk ulusu bir bütün olarak gösterme çabası vardır. Ya bitünlüye kötü ya da bitünlüye üstün. Gerçeklerin bir bitünlüye söyleyene, bitünlüden koparılmışlarında bir propaganda aracına dönüştürmektedir tarih.

Bu kitaplarında çocuklar bir kez bile ulusların karşı ulusa saldırmış olabileceğini okumuyorlar. Kendi ırklarını, soylarını, ulusları bir kez bile kayında bulamamışlardır.

(5) Bu konuda bilgi, değeri Yunanlı tarihçi Yalın Koray'ın İktisadi Savay (Yeni Yunanistan'ın Tarihi) cilt 2'de bulabilirsiniz. s. 90-98.

ülkelerinde, onlara karşı çıkar tahliyesi olabilir.» (Y2, s. 27). «Osmanlı topraklarını savunulması için Belgrad'ın da alınması gerekliyordu.» (Y2 s. 28). Daha sonra doğay olarak Belgrad'ın savunulması için Vıyan'ın alınması gerekli.

Yani bu tarihlere göre ulusları hiç mi saldırgan olmamışlardır. Hep «mevcut» olmalarıdır: «Savaşmak gerekliyordu», antlaşmayı «uygulamaya mecbur oldu», «çöşman elinde bırakılmadı», «savunmak için... alındı» vb. Herkeze bilinen en unlu kuyunlar bile, kendisi ulusların tamamı vardı, maddiyle değeriyle de. 29 Eylül 1821'de Mora'da Tripolis alındığında «Yunan ordusu kente girdi. Yer alan salıneler antlaşmaz.» (Y3, s. 76). Oysa antlaşılabilir; komşu ulusların kayınları salınelimiyor mu? «Selim... Şah İsmail'in Anadolu'daki adamlarını arazı veremeyecek duruma getirdi.» (Y2, s. 27). Ama bu ki kimsenin dışında «bide» kayınlar dın, böyle İtali kapalı olarak bile olsun, söz edilmiyor. Bel bol karşı yunan kayınlarında söz ediliyor hep.

Aynı analıya başka bir görünümüne bakalım. Ulusal bağnazlık savayları ulusların tarihlerinde bir kavay kaynağıdır. Yunanlılar'ın ve Türklerin bağnazlık savayları dünya tarihi içinde dekilite ayrı bir önem taşıyor. 1821 Devrimi için Kükülmün gerekli hep halk devrim'i diyor. Yüzyıllımlın en önemli tarihlerinden olan bu tarihçi şunları ekliyor: «Çöban kabileler ve ceterler nitkadetlerini orta sınıfların ulusalıyla doğrudan ve Fransız Devrimi'nin analıyayla yürütülmüştür. Bu ilk kez Yunan bağnazlık devrimine gerekli sayılıyor. Bu yünden Yunanistan her yerde bir mite dönüştürüştü ulusçular ve liberaler bundan esleniyor. Çünkü sadece Yunanistan'da halkın tümü bir bütün olarak ayaklanarak Avrupa'daki solum amaçları-

na benzer bir durum yaratmıştır.» (7) Mustafa Kemal'in öncülüğünü yaptığı devrimin de önemli çok büyük-ür. İlk antiemperyalist bağimsuzluk savaslarindandır. Birçok ulusa örnek olmuştur. Bu dönemi incedeyen bir Yunanlı tarihçi şunları yazacaktır: «Türkiye'nin devrimci savası... dünya tarihinde ulusal bağimsuzluğu, anti-ömürgere, savaşa karşı, yitice bir anı olarak kalacak-tır.» (7)

Ama okul kitapları komşu ulusun tarihini eiden gördüğünce özemsiz kilmaya çalışıyor. «Bağimsuzluk sa-vası», «antiömürgereci», «antiemperyalist», «öğürlük is-tili», «İman hakları» ya da «ulusların kendi kaderleri-ni kendilerinin tayını» gibi sözleri işi görüyorlar. Bir kuz bile böyle bir anlayışın izine rastlamıyoruz. Bol bol «İyian-dan, «İşkürtmalar-dan söz ediyor. Bazen de «İyianeduru markörülüğünden», İyianı başayta uluşa-ran «İskiltler-den dem vurulmaktadır. Örnek verelim:

Türkiye kitaplarına göre, «Osmanlı İmparatorluğu Balkan halkına arayan olmayan bir yönetim geliştirmiş-ti, Kimsenin dinine, diline, gölenek ve görenklerini de-kunulmamıştı... Yunan ayaklanması, Rusya'nın yaradı-mı ve desteği ile Mora Yarımadası'nda oldu; fakat başa-ırdı, Ruslar işkirticilikten vaspencedi... Bütün Ay-rupa'dan para yardım akıyordu... İstanbul'daki Rum patriğinin bütün oymaları ve çalışmaları meydana çı-karıldı, Osmanlı Devleti emu patrikhanesini kapısına as-tirdi... (sonunda) İngiltere ve Fransa karşıtı... Yunanı-stan'ı bağimsuzluk verildi (1829)» (T2, s. 64). Bir say-

(6) Hobsbawm, E. J. The Age of Revolution, Atina, 1988, s. 108 ve 171.
(7) Pinarık, Nisim, Kıyık Aya Bağimsuz (Yunanca), Atina, 1974, s. 216.

44

akılanmış buluyoruz. Kusaca iki konuya daha değine-lim. Birincisi, karşı ulusun yurt bütünlüğüne karşı gis-terilen saygısızlıktır. Açık açık söylememekle birlikte Yunanlı kitaplarında sık sık İtaliya'nın ve hali Tür-kiye'nin) eskiden ne denli Yunanlı kenti olduğu vurgu-lanır. Tarih kitaplarında «masam» okuma parçaları gö-riyoruz. Halk arasında bir zamanlar yayılmış olan öy-küler ve şiirlerdir bunlar. Örneğin, Kral Konstantin'in nasil yeniden canlanıp kenti Türkler'den geri alacağını anlatan halk eciyiyatıdır bu. (T2, s. 183). Öğretmenler bu derdi okutarken çocuklara daha neler anlatıyorlar bilmiyoruz. Türkiye'nin kitaplarında ise, örneğin, Oniki Adalar'a ilgili bir bölümde bu adaların Yunanı-stan'a Almanlar'a karşı yenilmesine rağmen büyük dev-letlere «bağlandı» söylenmektedir. (T2, s. 152). Ege'de yitidirece sava vardır. Ege Adaları'nın çoğu, kü-yük devletlerin yardımıyla Yunanistan'a bırakılmıştır. Oysa, bazı adalar bütün kayıtlarına çok yakındır.» Bu «adalar altmış yıl kadar önce, Osmanlı Devleti'nin bir ili idi (Akdeniz Adaları III)» (T1, s. 154). Her iki örnekte ötek anlayış, karşı ulusun bazı yörelere «İman olaraka-hak kazanmadıklarıdır.

İkinci ve son bir konu bugünkü ilkökulu coğrafya açısından nasil tanıttıklarıdır. Türkiye kitaplarına göre Yunanistan şöyle: «Ekim için uygun yerler oldukça azdır, madenler de yenecek kadar değildir... Atina ve Selanik çevrelerinde bazı İbnelikler kurulmuştur. Yunanistan yabancı ülkelerle İlayverişte Türkiye ile yarış halindedir. Kimi ürünleri kendisine yetmez... Artan nüfusunu besleyemeyişi ve herkece İyieri bulamadığı için, birçok kimsce geçici İyici ya da bir daha geri dönme-nük üzere yabancı ülkelere göç eder» (T2, s. 153). Bir de coğrafya var. Yaşlı bir kadına sordu satan epeşli yok-sul bir köylü. Yunanistan işte böyle!

45

fağı geçmiyor devrim. Ne halk var ne de halkın fiada-kılıcı, ne de «bağimsuzluk ya da öğürlük sözöğü.

Yunanistan'daki kitaplara göre Türkiye'nin bağimsuzluk savası şöyle: «15 Mayıs 1919'da Yunan orduları büyük devletlerin desteği ile Anadolu'ya çıkıp İzmir'i ve dolaylarını ele geçirdi. Yunanistan'ın bu davranışını daha sonra Sevri Antlaşması onayladı. Mustafa Kemal bu anlayışını tanımadı. Yunanistan antlaşmayı silah zoruyla uygulamaya çalıştı. Sonra yabancı devletlerin yardım ettiği ve güçlendirdiği Mustafa Kemal genel saldırya geçti ve yorgun Yunan ordusu yenildi.» (T3, s. 167-68). Bir buçuk sayfağı geçmiyor tüm devrim. Halk, bağimsuzluk, öğürlük, hak getire!

Aynı olaylar iki yakada aynı ayrı anlatılmakta tar-ih bilimine güveni zedelemektedir. Ya da daha doğrusu bu yazıların tarih bilimiyle doğrudan ilişkili öf-madıkların yeniden anmsatılmaktadır okuyucuya. Şöy-le:

Yunanca: Yunan ordusunun durumu güçlü. Örel-likle başı Kral Konstantin geçliğinde müttediler güce-nip tutarlarını değiştirdiler. Açıkça Mustafa Kemal'e yardım etmeye başladılar. Gene de kahramanca savası-yordur Yunanlı ordusu.

Türkçe: İngiltere'nin silah ve cephane fabrikaları Yunan ordusu için çalışıyordu. Düğünüm silahları ye-ni, ellerini güymeleri sağladı, bakamları İyidi.

Yunanca: Ancak yorgun düşen ordumuz, ırak-sız da kalınca üç yıl süregelen savasın sonunda pertle-meye zorlandı. Müttediler tarafından güçlendirilmiş olan Mustafa Kemal genel saldırya geçti.

Bu yazıyı İstedüğünüz kadar uzatabiliriz. Verilen örnekler çoğaltılabilir. Okuma, coğrafya, din kitapları-na bavyerabiliriz. Ama İnanıyoruz ki temel düşünceyi ma bavyerabiliriz.

45

Yunanistan kitaplarına göre Türkiye coğrafyası şöyle: Metnin yarısından çoğu eski Yunanlı tarihinde (Homer, Truva) ve Bizans'a ayrılmış. Sonra İtalyanlar sise almekte «İngiltere gücöbetinin hayvanlığı» var-dı demektedir. «Madenleri zenginidir ama bunları işlete-cek fabrikalardan yoksundur» Tarihi bilgiler de bul-u-yorum. «Şar üstün olan Türkler Turan şogitlerinden gö-nüşlerdir» «Doğu İllerinde Kürtler ve Ermeniler yaşa-maktadırlar» (7) Fotoğraflar (iki kitapta toplam) yeni İtan: Ayaşo'ya (iki kez), Rum okulu, Millet yarıntıları, Rumeli Hisarı, Boğaz Köprüsü ve millî İryafetli horon takımı. Tok Boğaz Köprüsü'nü yadırgadık, Elee yikint-i-ları durartın!

İlkokul kitaplarını kusaca özetlenecece çalıştım. Do-ğal olarak bu görüşleri her gün gazeteiler, özel kişilerle yazılan kitaplar, İlanlar, demöçler, konuşmalar, vb. des-telemekte, pekiştirmektedir. Ama okul kitapları ve özetlikle ilkökulu kitapları özel bir önem taşıyor. Aynı bir yerleri var toplumun yaşamında: a) En başta İbemen İbemen herkece okunurlar, b) zorla öğretilir, derli öf-renmek gerekirdir, c) İnanan yaşamın en önemli yapı-ıdır, çocuk yaşta saktır bu anlayış ve d) «İstedi» bir anlam taşıyor, ayrı bir ayrılıkları vardır.

Bu tarih anlayış ve bu okul kitapları bir İdeoloji-nin sonuçlarıdır. Ama aynı zamanda, arasıyıla, bu de-yanışın sonuçlanmamasını sağlayın en önemli nede-ne de dönümleridir. Türk-Yunan ilişkilerinin düze-nlenmesi doğru bir biçimde düşünöleböcek İnanlarca sağla-nacaktır. Tarihi ve konuşması bu biçimde tanıyanların İbanu başjarmalarını bekleyemeyiz.

(8) Yokarıda sildi etmişim coğrafya kitabı ve Yozlaşma Ereb-şih (Ayrıca Coğrafya) - 2. basım. Yunan: aynı yazın, s. 48 ve 42-44.

47